

Мелінда ВЕТРОВСЬКА

здобувачка освітньо-професійної
програми «Публічне управління та
адміністрування», ЗУНУ

Науковий керівник – к. е. н., доцент, доцент
кафедри менеджменту, публічного управління
та персоналу ЗУНУ Лідія КРУП'ЯК

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ

В умовах нестабільної економічної ситуації в Україні, різкого зниження загального добробуту населення, негативних для розвитку суспільства політичних процесів, виникли такі категорії громадян, які неминуче потребують захисту й соціальної допомоги. Разом з тим, в держави, яка до вищеназваних процесів була гарантом такого захисту та здійснювала функції щодо соціального забезпечення громадян, виникла об'єктивна необхідність залучення до вирішення зазначених проблем недержавних утворень, а саме благодійних організацій.

Благодійна організація – це добровільне, самоврядне громадське об'єднання, засноване однією чи декількома соціально активними фізичними особами або юридичними особами приватного права на основі їх спільних не заборонених законом інтересів, що здійснює один чи декілька видів благодійної діяльності в матеріальній, соціально-політичній, духовній або культурно-побутовій сферах з надання матеріальної та особистої допомоги фізичним особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, та неприбутковим організаціям, територіальним громадам, будь-яким юридичним особам, які одержують допомогу для досягнення цілей благодійної діяльності, з метою забезпечення їх прав, законних інтересів та потреб і без мети одержання прибутків від цієї діяльності [1].

Отже, в діяльності благодійних організацій реалізуються функції щодо здійснення заходів по забезпеченню потреб фізичних та юридичних осіб у матеріальній чи особистій допомозі; залучення людей до суспільно-громадської діяльності; розвитку гуманістичних настроїв у суспільстві; підняття рівня та якості життя населення; забезпечення самореалізації осіб, які займаються благодійністю, через добровільну діяльність на благо інших. Відтак, виокремлюють такі основні сфери діяльності благодійних організацій, а саме соціально-політичну, духовну, культурно-побутову та матеріальну.

Саме за участю некомерційного сектора, ядром якого стали організації, що здійснюють благодійництво в Україні, держава зменшила соціальне та фінансове навантаження, спрямоване на розв'язання соціальних завдань. Відповідно розвиток благодійності приватних організацій, а також окремих юридичних осіб сприяє не лише наданню більш ефективної допомоги населенню, яке потребує її, а й розвитку суспільства загалом відповідно до принципу гуманізму, що є універсальним критерієм прогресу.

Протягом останніх років діяльність благодійних організацій в державі набула активного розвитку. Безперечно, це сприяє забезпеченню соціальних потреб незахищених та малозабезпечених верств населення, вирішенню проблем постраждалих у результаті стихійних лих, екологічних, промислових чи інших катастроф, соціальних, національних, релігійних конфліктів, жертв репресій, біженців і вимушених переселенців тощо. Проте, на нашу думку є основні проблеми, які ускладнюють, та й унеможливають здійснення благодійництва, зокрема: неналежна законодавча регламентація, у їх числі тих напрямків благодійництва, що не передбачені нормативно-правовими актами, але потребують здійснення внаслідок нових викликів часу; складна процедура реєстрації благодійних організацій; низький рівень управлінської культури персоналу; непрофесійність переважної більшості благодійників; недовіра суспільства до благодійників; наявність шахрайського нецільового освоєння благодійної допомоги; фінансово-економічна криза в державі; неперіоритетність

благодійництва, порівняно з необхідністю вирішення проблем, зумовлених військовими та окупаційними діями на Сході й Півдні України; непоінформованість благодійників, бенефіціарів та публічної адміністрації з питань благодійництва.

Однак, у той же час збільшення благодійних організацій призвело і до поширення зловживань у даній сфері з боку недобросовісних осіб: із зростанням кількості громадян, готових жертвувати власні кошти на благодійні потреби, активізувались також й шахрайські структури, які під виглядом благодійної діяльності проводять публічні збори пожертв. Багато в чому така шахрайська діяльність в Україні стала можливою у зв'язку з відсутністю реальних способів контролю та звітності при здійсненні благодійної діяльності [2]. Цьому сприяла недосконалість правового регулювання благодійності, а також відсутність чіткого нормативного закріплення відповідальності благодійних організацій.

Зазначимо, що в умовах сьогодення законодавство України про благодійну діяльність та благодійні організації є недосконалим та потребує доопрацювання та численних змін. Так, потребують вдосконалення правові норми щодо діяльності благодійної організації починаючи із моменту її створення, реєстрації, напрямів діяльності до прийняття рішення про ту чи іншу допомогу бенефіціарам та подальшого використання благодійних товарів (робіт, послуг). Відтак, вважаємо, що першочерговими завданнями реформування законодавства є:

1. На етапі створення благодійної організації (посилення державними органами контролю та деталізації процедури щодо реєстрації, перереєстрації та зміни засновників благодійних організацій).

2. На етапі прийняття рішення щодо ввезення допомоги на територію України (внесення змін щодо процедури безпосередньої присутності директора благодійної організації на комісії щодо визнання вантажів, коштів, у тому числі в іноземній валюті, виконаних робіт, наданих послуг гуманітарною допомогою).

3. На етапі отримання допомоги (посилення контролю щодо набувачів благодійної допомоги із заборонаю зміни бенефіціарів, впровадження реєстрів адресної допомоги, запровадження звітування перед контролюючими органами тощо).

Таким чином, з метою підвищення ефективності здійснення благодійними організаціями благодійної діяльності та зважаючи на те, що вони, фактично, функціонують з метою покриття обов'язків держави перед населенням, вважаємо за необхідне після виникнення найбільш сприятливих політико-економічних передумов запровадити фінансову підтримку благодійних організацій за рахунок коштів державного бюджету.

Список використаних джерел

1. Благодійна діяльність та благодійні організації. URL: https://protocol.ua/ua/pro_blagodiynu_diyalnist_ta_blagodiyni_organizatsii_stattya_17

2. Асадчев Ю. Проблемні аспекти діяльності благодійних організацій в Україні та шляхи їх вирішення. URL: <https://uwcfoundation.com/ua/blagotvoritelnost-v-ukraine/charity-in-ukraine>